

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Агенција за осигурање Републике Српске
Бања Лука

REPUBLIKA SRPSKA
Agencija za osiguranje Republike Srpske
Banja Luka

Гундулићева 33/IV, Бања Лука 78000, тел/факс: +387 51 346-890; 346-900; 346-901 e-mail: kabinet.azors@blic.net

ИЗВЈЕШТАЈ
о стању у сектору осигурања
Републике Српске
за период од 01.01.2007. до 30.06.2007.године

САДРЖАЈ

1. Увод.....	3
2. Учесници на тржишту	4
Друштва за осигурање	
Власничка структура	
Људски ресурси	
2.2. Посредници у осигурању	
3. Портфељ осигурања.....	7
Остварена премија	
Структура премије	
4. Рјешавање одштетних захтјева.....	11
5. Билансна структура.....	13
Биланси стања	
Биланси успјеха	
6. Закључак.....	19

1. УВОД

Процес преуређења тржишта осигурања у Републици Српској, започет у претходној години је интензивно настављен и у првом полугодишту 2007.године. Имајући у виду затечено стање у области осигурања у Републици Српској у моменту доношења новог законског оквира из ове области, односно стања на почетку примјене новог законског оквира од априла 2006.године, неминовност је да процес преуређења тржишта осигурања у Републици Српској од типичног источноевропског тржишта ка тржишту осигурања усклађеном са стандардима Европске уније у овој области захтијева дужи период.

У првих шест мјесеци 2007.године је донесено и објављено девет подзаконских аката, којима су ближе уређена поједина законска рјешења, а њиховим доношењем је омогућена скоро потпуна примјена новог законодавства у области осигурања у Републици Српској.

У првој половини марта 2007. године је истекао прелазни период, одређен Закон о друштвима за осигурање (Службени гласник Републике Српске број: 17/05, 1/06 и 64/06), у коме су сва постојећа друштва за осигурање у Републици Српској била у обавези ускладити своје пословање и донијети опште акте у складу са одредбама овог закона, односно извршити упис усклађивања са овим законом у регистар код надлежног суда.

Сагласно Одлуци о документима који се прилажу уз захтјев за издавање дозволе за рад (Службени гласник Републике Српске број: 116/06), друштва за осигурање су доставила потребну документацију Агенцији за осигурање Републике Српске, тако да је у наведеном периоду започео преглед документације у циљу утврђивања испуњености услова прописаних законом и доношења одговарајућих рјешења, којима се друштвима издаје дозвола за рад. Наведена активност није окончана до 30.06.2007.године.

У првом полугодишту 2007.године је започео процес уређења области посредовања у осигурању, сагласно одредбама Закона о посредовању у осигурању (Службени гласник Републике Српске број: 17/05) и одговарајућим подзаконским актима, којима се ближе уређује примјена овог закона.

Нарочит значај наведеног процеса је у томе што област посредовања у осигурању, до почетка провођења реформских процеса у области осигурања у Републици Српској, није уопште била законом регулисана, а по многим показатељима је у претходном периоду била један од основних генератора девијантних појава на тржишту осигурања у Републици Српској, чије су се крајње последице огледале у успоренијем развоју тржишта осигурања у односу на друге области финансијског сектора и довођењу у подређени положај интереса осигураника и других корисника осигурања.

2. УЧЕСНИЦИ НА ТРЖИШТУ

2.1. Друштва за осигурање

На тржишту осигурања Републике Српске је у првом полугодишту 2007. године пословало девет друштава за осигурање (у даљем тексту: друштва) и то:

- Бобар осигурање а.д. Бијељина
- Брчко-гас осигурање а.д. Брчко
- Дрина осигурање а.д. Милићи
- Граве осигурање а.д. Бања Лука
- Јахорина осигурање а.д. Пале
- Косиг Дунав осигурање а.д. Бања Лука
- Крајина осигурање а.д. Бања Лука
- Крајина Копоник осигурање а.д. Источно Сарајево
- Нешковић осигурање а.д. Бијељина

Према дјелатности осигурања, од девет наведених друштава, осам друштава се бавило неживотним осигурањем, док је једино Граве осигурање Бања Лука обављало послове животног осигурања.

Иако је Законом о друштвима за осигурање омогућено пословање друштава из једног ентитета на територији другог ентитета унутар Босне и Херцеговине, у овом периоду код Агенције за осигурање Републике Српске није било регистрованих филијала друштава за осигурање чије је сједиште у Федерацији БиХ, нити су друштва из Републике Српске регистровала своје филијале у Федерацији БиХ.

У току априла је запримљен захтјев за издавање дозволе за рад једног новог друштва за осигурање (Аура осигурање а.д. Бања Лука), а поступак оцјене испуњености услова за рад овог друштва није окончан до 30.06.2007.године.

2.1.1. Власничка структура

Према структури власништва над капиталом, седам друштава је било у већинском власништву домаћих правних и/или физичких лица, док су Граве осигурање а.д. Бања Лука и Косиг Дунав осигурање а.д. Бања Лука били у већинском иностраном власништву.

У овом извјештајном периоду се у погледу власничке структуре десила значајнија промјена код Крајина Копоник осигурања, у коме је према Извјештају Централног регистра хартија од вриједности-књизи акционара на дан 30.06.2007.године, Заваровалница Триглав д.д. Љубљана, као страном правно лице, стекла 40 % власништва над основним капиталом овог друштва.

Постојање државног власништва над капиталом је према Извјештају Централног регистра хартија од вриједности-књизи акционара са стањем на дан 31.12.2006.године, исказано само у Крајина осигурању а.д. Бања Лука, у коме је Република Српска посједовала већинско власништво над основним (акцијским) капиталом у проценту од 70,450011 %.

На основу Закључка Владе Републике Српске број 04/1-012-1290/07 од 19.07.2007.године, под тачком 2. су задужени Ивестиционо-развојна банка Републике Српске и Акцијски фонд Републике Српске, да Влади Републике Српске доставе Приједлог рјешења о именовању представника државног капитала у АД Крајина осигурање, те да, у што краћем року предузму све правне радње у циљу обезбјеђења законитог рада осигуравајућег друштва АД Крајина осигурање и коришћења власничких права Републике Српске.

У осталим друштвима није евидентиран државни капитал, али у Јахорина осигурању Пале постоји значајна државна имовина, која је у билансу стања друштва на дан 30.06.2007.године исказана као ванбилансна ставка у вриједности од 6.904.737 КМ и односи се на објекте и опрему, које ово друштво користи, те обрачунату амортизацију.

2.1.2. Људски ресурси

На дан 30.06.2007. године у осигуравајућим друштвима у Републици Српској је било укупно запослено 728 лица.

Квалификациона структура запослених у осигуравајућим друштвима, са упоредним показатељима за прво полугодиште 2006. и 2007.године је представљена у наредној табели.

Р.бр.	КВАЛИФИКАЦИЈА	Стање 30.06.2006.	Учешће у %	Стање 30.06.2007.	Учешће у %	ИНДЕКС 2007/06
1	НС	14	2,01	13	1,79	93
2	КВ	37	5,31	41	5,63	111
3	ССС	376	53,95	381	52,34	101
4	ВКВ	11	1,58	11	1,51	100
5	ВШС	100	14,35	110	15,11	110
6	ВСС	153	21,95	165	22,66	108
7	МР	4	0,57	5	0,69	125
8	ДР	2	0,29	2	0,27	100
УКУПНО:		697	100,00	728	100,00	104

Извор: Извјештаји друштава

Број запослених у друштвима за осигурање, према стању на дан 30.06. 2007. године је у односу на исти период претходне године, повећан за 31 радника, што је повећање од 4 %. Нешто више од половине укупно запослених у осигуравајућим друштвима у првом полугодишту 2007.године су чинила лица са средњом стручном спремом, а из напријед наведене табеле је видљива тенденција смањења њиховог процентуалног учешћа у укупном броју запослених у односу на стање из претходне године. У посматраном периоду је дошло до одређеног побољшања квалификационе структуре у односу на стање из претходне године, које се огледа у повећању броја запослених са високом стручном спремом, те лица са магистарским звањима и њиховом већем процентуалном учешћу у укупном броју запослених у сектору осигурања и истовременом смањењу процентуалног учешћа запослених лица нижег образовног нивоа.

У погледу људских ресурса на тржишту осигурања у Републици Српској у 2007.години, нарочиту пажњу заслужује стање актуарске професије, с обзиром да ова професија у Републици Српској у претходним годинама није била у довољној мјери

развијена, па су друштва су за обављање актуарских послова углавном ангажовала актуаре из Србије.

У складу са Правилником о условима за стицање и повлачење звања овлашћеног актуара и Правилником о начину уписа и вођењу регистра овлашћених актуара код Агенције за осигурање Републике Српске (Службени гласник РС број 57/06) до 30.06.2007.године у Регистар овлашћених актуара код Агенције за осигурање је уписано 13 лица, од чега су пет лица са сталним мјестом боравка у Републици Српској, а осам лица су из Србије. Дванаест лица је уписано у претходној години, а једно лице је уписано у првом полугодишту 2007.године.

2.2. Посредници у осигурању

Према извјештајима друштава за осигурање (образац ПО), које су друштва, сагласно Одлуци о извјештајима друштава за осигурање, у обавези достављати полугодишње и годишње, посредници у осигурању су у првом полугодишту 2007.године закључили полиса осигурања у вриједности од 27.581.444,88 КМ, што је 55 % укупно остварене премије на тржишту осигурања Републике Српске у наведеном периоду.

Код животног осигурања су у наведеном периоду дјелатност посредовања обављала три посредника (сва три правна лица) закључивши полиса осигурања у вриједности од 2.204.563,16 КМ, што представља 98,69 % укупно остварене премије животног осигурања у првом полугодишту 2007.године.

Код неживотног осигурања је по извјештајима друштава евидентирано да је 1.037 посредника закључило полиса осигурања у вриједности од 25.376.881,72 КМ, што представља 53 % укупно остварене премије неживотног осигурања у првом полугодишту 2007.године. Од наведеног броја посредника у неживотном осигурању, 935 су физичка лица, а 102 посредника су била правна лица, којима посредовање у осигурању до сада није била искључива дјелатност. Један број посредника обављао је послове посредовања у осигурању за једно или више друштава истовремено, па наведени број од 1.037 посредника не одговара стварном броју посредника на тржишту осигурања Републике Српске.

Имајући у виду чињеницу да су посредници у осигурању остварили преко половине укупне премије на тржишту осигурања Републике Српске у наведеном периоду, намјера законодавца да се законом регулише наведена област се показала више него оправданом. У складу са наведеним, првом полугодишту 2007.године су започете прве активности везане за процес уређења области посредовања у осигурању, односно започета је имплементација Закона о посредовању у осигурању.

Након организованог семинара према Програму за полагање стручног испита за обављање послова посредовања у осигурању, припремљеног у сарадњи са „TARMIS“, пројектом, Агенција за осигурање је сагласно одредбама Правилника о полагању стручног испита за обављање послова посредовања у осигурању (Службени гласник Републике Српске број: 1/07) организовала полагање стручног испита за посреднике у осигурању. За полагање стручног испита, организованог у мају 2007.године, пријављено је укупно 436 кандидата, од којих је испит успјешно положило 406 кандидата, чиме су стекли услове за регистрацију и упис у регистар посредника у осигурању.

У наредном периоду предстоји регистрација посредника у осигурању и њихов упис у Регистар посредника у осигурању код Агенције за осигурање Републике Српске.

3. ПОРТФЕЉ ОСИГУРАЊА

3.1. Остварена премија

Укупно остварена премија на тржишту осигурања Републике Српске за првих шест мјесеци 2007.године је износила 49.840.678 КМ и у односу на исти период претходне године је већа за 5.525.774 КМ, односно за 12,5 %.

С обзиром да подаци о оствареној премији на тржиштима осигурања у окружењу за наведени период нису још публиковани, није могуће извршити поређење остварене премије у Републици Српској са висином остварене премије на тим тржиштима у посматраном периоду. Међутим, за илустрацију се може навести податак за 2006.годину, у којој је остварена премија у Републици Српској износила око 30 % од укупно остварене премије на нивоу укупног тржишта осигурања Босне и Херцеговине, док је била знатно нижа у односу на остварену премију на тржиштима осигурања држава у окружењу.

У наредној табели је дат упоредни преглед остварене премије по друштвима за првих шест мјесеци 2006. и 2007.године као и процентуално учешће друштава у укупно оствареној премији на тржишту осигурања Републике Српске у наведеним периодима.

ПРЕГЛЕД

остварене премије по друштвима за период I-VI 2006. и 2007. године

Р.бр.	НАЗИВ ДРУШТВА	I-VI 2006.		I-VI 2007.		ИНДЕКС 2007/06
		ОСТВАРЕНА ПРЕМИЈА У КМ	%	ОСТВАРЕНА ПРЕМИЈА У КМ	%	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА						
1.	Бобар осигурање	7.972.839	18	9.883.543	20	123,97
2.	Косиг Дунав осигурање	8.702.791	20	9.021.833	18	103,67
3.	Јахорина осигурање	7.859.830	18	7.787.807	16	99,08
4.	Дрина осигурање	4.892.869	11	5.582.692	11	114,10
5.	Нешковић осигурање	4.469.419	10	5.414.733	11	121,15
6.	Крајина Копаоник осигурање	2.965.306	7	3.571.528	7	120,44
7.	Крајина осигурање	3.579.159	8	3.559.471	7	99,45
8.	Брчко гас осигурање	2.425.894	5	2.785.168	6	114,81
	УКУПНО НЕЖИВОТНА	42.868.107		47.606.775		111,05
ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА						
9.	Grawe осигурање	1.446.797	3	2.233.903	4	154,40
	УКУПНО ЖИВОТНА	1.446.797		2.233.903		154,40
	УКУПНА ПРЕМИЈА	44.314.904	100	49.840.678	100	112,47

Извор: Извјештаји друштава

У укупно оствареној премији за првих шест мјесеци 2007.године, неживотно осигурање је учествовало са 47.606.775 КМ или 95,52 %, док се на остварену премију животног осигурања односило 2.233.903 КМ или 4,48 %. У односу на исти период претходне године, остварена премија неживотних осигурања је порасла за 11 %, а животних осигурања за чак 54 %.

Из наведеног прегледа је евидентно да је седам друштава у првом полугодишту 2007.године, у односу на исти период претходне године, остварило пораст премије, док је код два друштва забиљежен премијски подбачај.

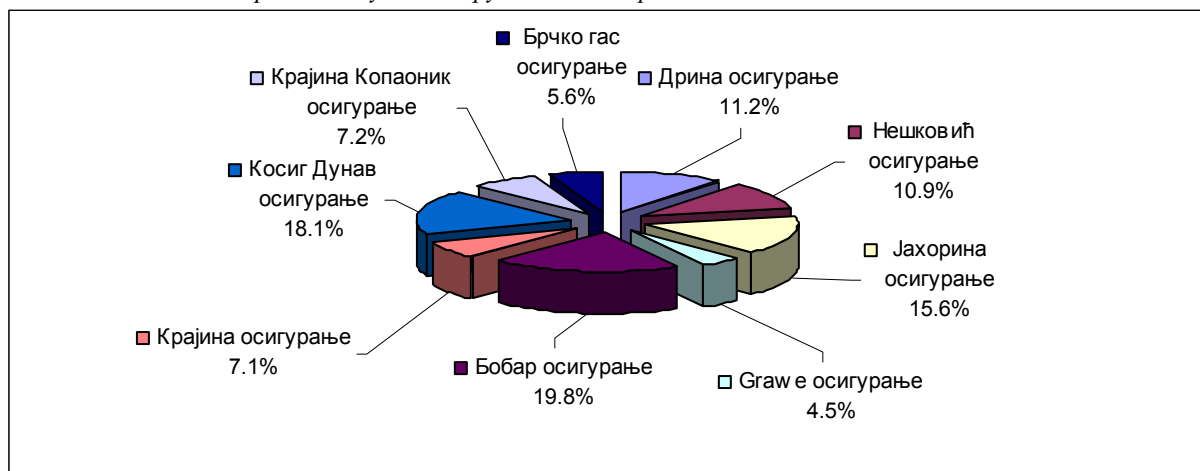
Највећи процентуални раст премије, у односу на претходну годину, од 54,4 % је остварило Grawe осигурање, док је највећи процентуални пораст премије код друштава која су се бавила неживотним осигурањем остварен у висини од 23,9 % код Бобар осигурања. Пад премије у односу на исти период претходне године, од близу једног процента, је забиљежен код Јахорина осигурања, односно пола процента код Крајина осигурања.

Поредак друштава на тржишту по висини остварене премије је, у односу на претходну годину остао скоро непромијењен, изузев промјене позиција Бобар осигурања и Косиг Дунав осигурања на првом мјесту, те Крајина Копаоник осигурања и Крајина осигурања на шестом мјесту.

Тржишно учешће друштава у првом полугодишту 2007.године, мјерено по оствареној премији, је представљено у наредном графичком прегледу.

ПРЕГЛЕД

тржишног учешћа друштава за период 01.01.-30.06.2007. године

Преко половине тржишног учешћа на тржишту осигурања у 2007.години, односно око 54 % укупног тржишта, односило се на три највећа друштва (Бобар осигурање, Косиг Дунав осигурање и Јахорина осигурање). У односу на исти период претходне године, тржишно учешће ова три друштва је смањено за два процентна поена. Посматрано по појединачном тржишном учешћу ова три друштва у односу на претходну годину, Бобар осигурање је повећало тржишно учешће за 2 %, док су Косиг Дунав осигурање и Јахорина осигурање, у односу на претходну годину, изгубили дио тржишног учешћа у висини од по 2 %.

Од осталих шест друштава, којима је укупно припадало 46 % тржишног учешћа у првом полугодишту 2007.године, Нешковић осигурање, Брчко гас осигурање и Grawe осигурање су забиљежили повећање тржишног учешћа за по 1 %, Дрина осигурање и Крајина Копаоник осигурање су задржали идентично тржишно учешће као у истом периоду претходне године, а Крајина осигурање је изгубило 1 % тржишног учешћа.

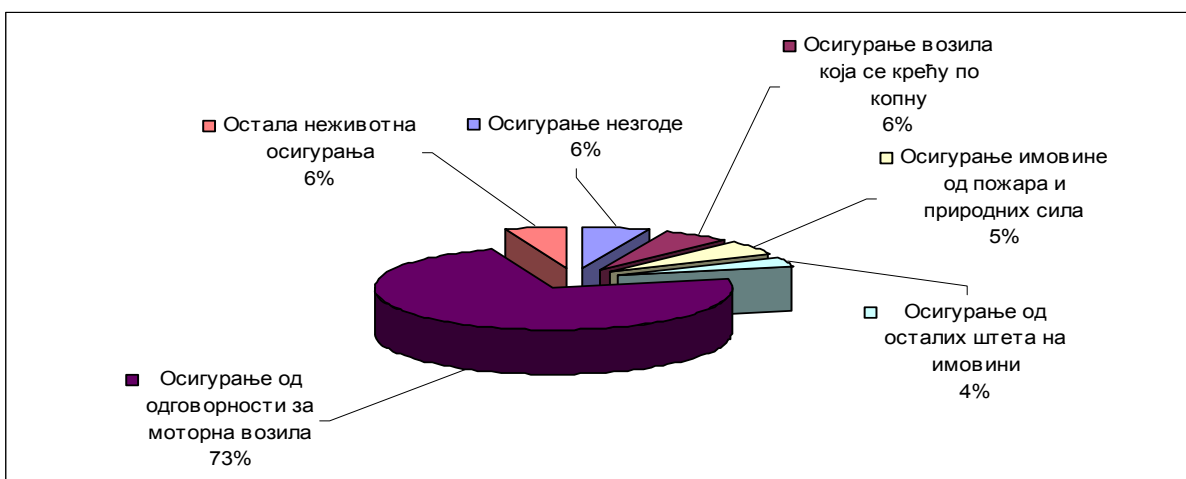
3.2. Структура премије

У структури остварене премије за првих шест мјесеци 2007.године, неживотна осигурања су учествовала са 95,52 %, док је животно осигурање чинило свега 4,48 % остварене премије. У односу на структуру остварене премије у истом периоду претходне године, у 2007. години је дошло до смањења учешћа неживотног осигурања у укупно оствареној премији у корист учешћа животног осигурања за 1,2 процентних поена.

У наредном графичком приказу је представљена структура премије код неживотних осигурања, са процентуалним учешћем појединих група осигурања у оствареној премији, с тим да се категорија „остало,, односи на 13 група неживотних осигурања, које у укупној премији појединачно учествују испод једног процента.

СТРУКТУРА

премије неживотних осигурања за период 01.01.2007. до 30.06.2007.године

Из наведеног прегледа је евидентно високо учешће осигурања од аутоодговорности за моторна возила, које чини 73 % укупне премије неживотних осигурања.

У поређењу са учешћем ове врсте осигурања у оствареној премији на тржиштима осигурања у окружењу у 2006.години, учешће осигурања од аутоодговорности у Републици Српској је било изузетно високо, јер је ова врста неживотног осигурања на тржишту ФБиХ у претходној години чинила око 50 % укупно остварене премије, а на тржиштима осигурања држава у окружењу осигурање од аутоодговорности је чинило око 30 % укупно остварене премије.

Посматрано појединачно по друштвима која су обављала послове неживотног осигурања, учешће ове групе осигурања је ниже од просјека на тржишту само код Јахорина осигурања и Косиг Дунав осигурања. Код осталих друштава учешће ове групе

осигурања је знатно више од просјека на тржишту из чега произилази да је њихова претежна дјелатност осигурање од одговорности за моторна возила.

Ниска заступљеност осталих група осигурања, (код 13 група осигурања испод једног процента у укупно оствареној) се може протумачити укупним економским приликама у Републици Српској, недовољном нивоу културе осигурања и повјерења у осигурање, али и самим интересима и способностима друштава да развијају цјелокупан спектар производа у осигурању.

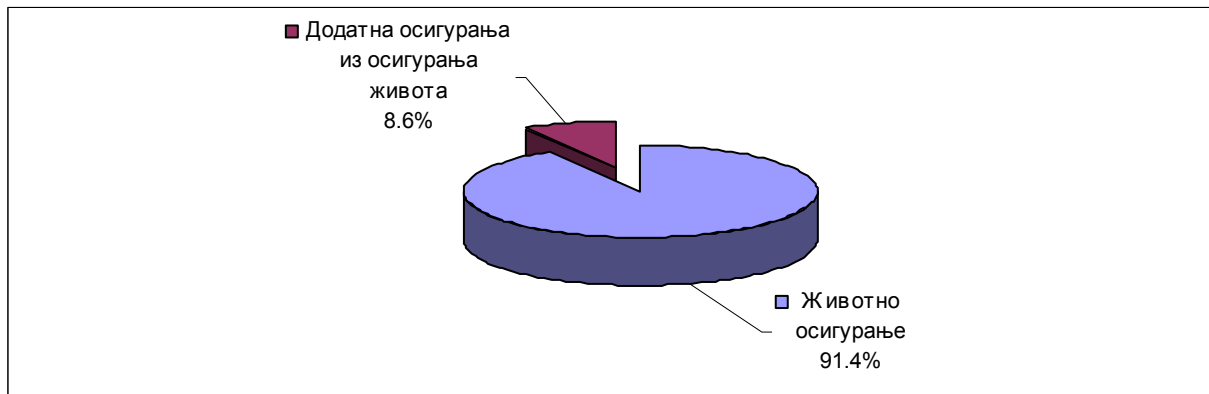
У односу на исти период претходне године, учешће осигурања од аутоодговорности за моторна возила је у оствареној премији неживотних осигурања ниже за око 3 процента, па повећано учешће осталих група осигурања представља одређено квалитативно побољшање, наравно ако се исти тренд настави до краја године.

Иако је код животног осигурања у првих шест мјесеци 2007.године у односу на исти период претходне године забиљежен пораст остварене премије за 54 %, учешће ове врсте осигурања у висини од 4,5 % у укупној премији је и даље ниско и према публикованим подацима за 2006.годину, знатно заостаје за учешћем животног осигурања у укупној премији на тржиштима осигурања у окружењу.

У наредном графичком приказу је представљена структура премије код животних осигурања, са процентуалним учешћем појединих група осигурања у оствареној премији.

СТРУКТУРА

премије животних осигурања у периоду 01.01.2007. до 30.06.2007.године

4. РЈЕШАВАЊЕ ОДШТЕТНИХ ЗАХТЈЕВА

Према извјештајима о рјешавању и исплати одштетних захтјева, које су друштва у обавези достављати мјесечно, за првих шест мјесеци 2007.године код друштава на тржишту осигурања Републике Српске био је укупно евидентиран 7541 одштетни захтјев, од чега је 157 одштетних захтјева код животног осигурања и 7384 одштетна захтјева код неживотног осигурања.

4.1. Животно осигурање

Поред 157 пријављених захтјева у првом полугодишту 2007.године, код животног осигурања су евидентирани и 24 пријављена неријешена захтјева са даном 31.децембром претходне године, што представља укупно 181 одштетни захтјев.

У посматраном периоду је позитивно ријешено 149 одштетних захтјева, док су 2 одштетна захтјева одбијена, односно ријешена негативно.

Сагласно наведеном, стопа ефикасности у рјешавању одштетних захтјева код животног осигурања, посматрана као однос броја укупно ријешених (укључујући и одбијене захтјеве, као негативно ријешене) и броја укупно евидентираних одштетних захтјева је износила 83 %.

Вриједност 149 позитивно ријешених одштетних захтјева је износила 334.018,33 КМ и сви су исплаћени, па је стопа ефикасности у исплати одштетних захтјева код животног осигурања износила 100 %.

4.2. . Неживотно осигурање

Код неживотног осигурања је поред 7.384 пријављена одштетна захтјева у првом полугодишту 2007.године, евидентирано и 3.939 пријављених неријешених одштетних захтјева са даном 31.децембром претходне године, што представља укупно 11.323 одштетна захтјева.

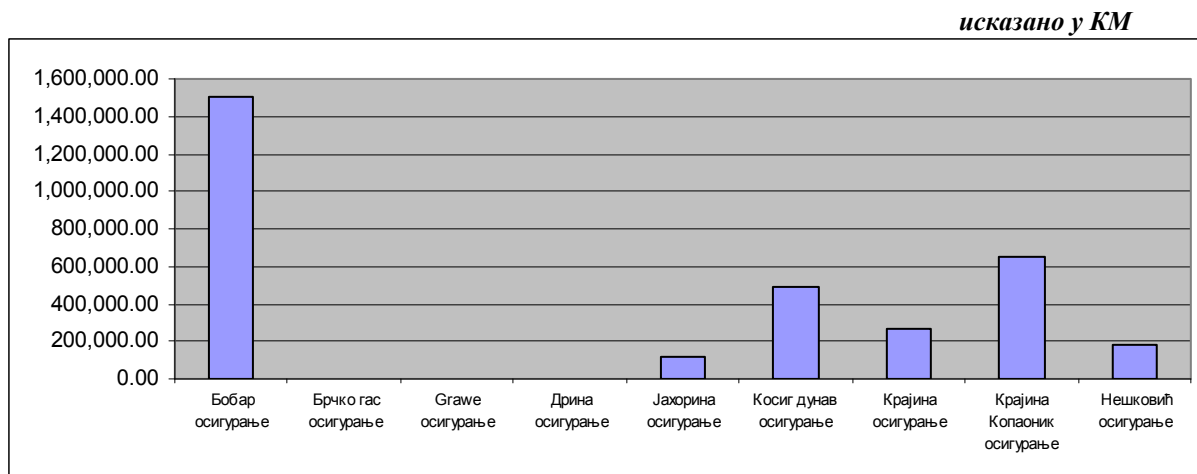
Од наведеног броја је у посматраном периоду позитивно ријешено 6.535 одштетних захтјева, док су 863 одштетна захтјева одбијена, односно ријешена негативно.

Сагласно наведеном, стопа ефикасности у рјешавању одштетних захтјева код неживотног осигурања, посматрана као однос броја укупно ријешених (укључујући и одбијене захтјеве, као негативно ријешене) и броја укупно евидентираних одштетних захтјева је износила 65 %.

У првих шест мјесеци 2007.године, осигураницима је по 5.791 одштетном захтјеву исплаћено 12.751.568,01 КМ, у шта је укључено и 1.062 неисплаћена одштетна захтјева у износу од 2.204.244,52 КМ, која су пренесена из претходне године.

На дан 30.06.2007.године су према извјештајима друштава исказана неисплаћена 1.443 одштетна захтјева у вриједности од 3.214.556,85 КМ.

Вриједност неисплаћених одштетних захтјева по друштвима са стањем на дан 30.06.2007.године је представљена у наредном графичком приказу.

У односу на стање из претходне године, када је на дан 30.06.2006.године исказана вриједност неисплаћених одштетних захтјева у износу од 6.160.063,00 КМ, може се констатовати да је по овом питању у првих шест мјесеци 2007.године дошло до осјетног побољшања, мада се стање не може у потпуности оцијенити задовољавајућим. С обзиром да је постизање потпуне ажурности у рјешавању и исплати одштетних захтјева један од стратешких циљева Агенције за осигурање Републике Српске, може се очекивати да ће у другој половини 2007.године наведено стање у потпуности бити усклађено са законским оквиром, односно да ће интереси осигураника и других корисника осигурања постати приоритет друштава за осигурање.

5. БИЛАНСНА СТРУКТУРА

На основу достављених финансијских извјештаја друштава са стањем на дан 30.06.2007.године, може се дати краћи приказ стања друштава за осигурање у Републици Српској и резултата њиховог пословања, те нагласити одређени параметри и карактеристичне појаве у њиховом пословању за првих шест мјесеци 2007.године.

5.1. Биланс стања

У наредној табели је дат упоредни преглед вриједности позиција активе за сва друштва на дан 30. јуна 2006. и 2007.године.

А К Т И В А укупно за сва друштва

О П И С	I-VI 2006.	%	I-VI 2007.	%	Индекс 2007/06
А НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ	1.612.599	1,04			
Б СТАЛНА ИМОВИНА	79.401.972	51,33	89.856.727	54,01	113
Нематеријална улагања	1.968.083	1,27	3.010.929	1,81	153
Основна средства	49.668.417	32,11	53.002.024	31,86	107
Дугорочни финансијски пласмани	27.765.472	17,95	33.843.774	20,34	122
Ц ОБРТНА ИМОВИНА	71.045.772	45,93	68.369.560	41,09	96
Залихе	287.993	0,19	214.746	0,13	75
Краткорочна потраживања и пласмани	59.526.594	38,48	58.333.789	35,06	98
Готовина и хартије од вриједности	11.231.185	7,26	9.821.025	5,90	87
Д АКТИВНА ВРЕМЕН. РАЗГРАНИЧЕЊА	2.622.425	1,70	8.152.610	4,90	311
ПОСЛОВНА АКТИВА (А+Б+Ц+Д)	154.682.768	100,00	166.378.897	100,00	108
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	9.074.548		9.648.906		106

Извор: Биланси стања друштава

Вриједност пословне активе свих друштава на тржишту осигурања у Републици Српској са стањем на дан 30.06.2007.године је износила 166.378.897 КМ и у односу на вриједност пословне активе са стањем на дан 30.06.2006.године је увећана за 8 %.

Вриједност ванбилансне активе свих друштава на дан 30.06.2007.године је износила 9.648.906 КМ, а исказана је код Јахорина осигурања, Крајина осигурања и Крајина Копаоник осигурања. У односу на стање од 30.06.2006. године, вриједност ванбилансне активе је повећана за 6 %, што се углавном односи на вриједност обрачунате амортизације на кориштену туђу имовину.

Учешће сталне имовине у структури пословне активе је износило 54,01 %, обртна имовина је чинила 41,09 % укупне вриједности пословне активе, док се на активна временска разграничења односило 4,90 % вриједности пословне активе.

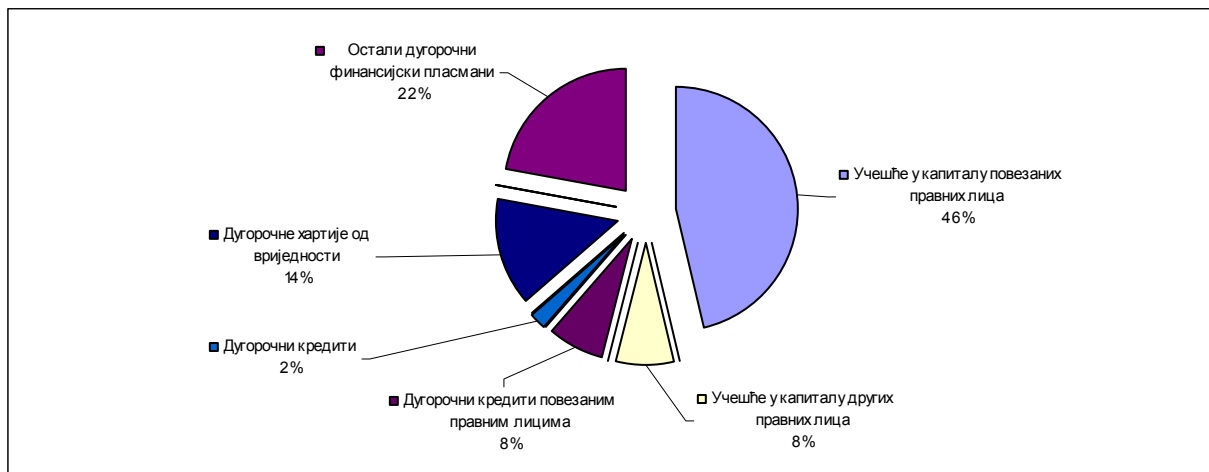
Имајући у виду чињеницу да је на тржишту осигурања Републике Српске доминантно неживотно осигурање, у коме су обавезе за штете по правилу краткорочне, структура активе у посматраном периоду је била неповољна, јер се њен значајнији дио односио на сталну имовину (некретнине, опрему и дугорочне финансијске пласмане), што представља значајан степен имобилизације средстава друштава.

У односу на стање у истом периоду претходне године, у првој половини 2007. године је дошло и до погоршања структуре пословне активе, које се огледа у порасту сталне

имовине од 13 % и повећању њеног учешћа у пословној активи и истовременом смањењу обртне имовине за 4 % и смањењу њеног учешћа у вриједности пословне aktive.

У оквиру ставке *стална имовина* изражен раст у односу на претходну годину су имале све три билансне позиције. Нематеријална улагања су се односила углавном на улагања средстава за стицање права ексклузивитета, тј. права присуства друштава на техничким прегледима за моторна возила, са циљем унапређивања закључивања полиса осигурања од аутоодговорности. Дакле друштва су у односу на претходну годину, у 2007. години повећавала вриједност улагања, која имају за циљ даље повећање обима послова осигурања од аутоодговорности.

Дугорочни финансијски пласмани, као једна од значајнијих позиција ставке сталне имовине, у смислу очувања реалне вриједности и увећања средстава осигурања, исказани су у износу од 33.843.774 КМ, што је за 22 % више у односу на стање у претходној години. Структура дугорочних финансијских пласмана је дата у наредном графичком приказу.

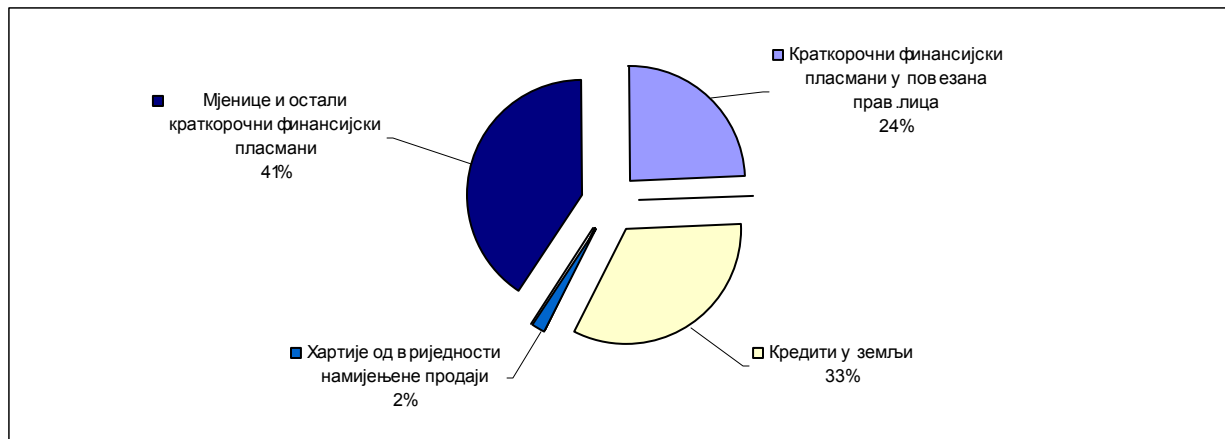
Из наведеног графичког приказа је евидентно да преко половине дугорочних финансијских пласмана чине учешћа у капиталу повезаних правних лица и дугорочни кредити повезаним правним лицима.

У погледу учешћа у капиталу повезаних правних лица, у највећој мјери последице неразвијеног тржишта капитала, може се констатовати да пласманом средстава у мањи број повезаних правних лица, није остварена пожељна дисперзија пласмана у смислу обезбјеђења веће сигурности пласираних средстава осигурања.

Пласирањем средстава у дугорочне кредите, с обзиром на претежно учешће неживотних осигурања и краткорочни карактер њихових штета, са дужим роковима отплате кредита је додатно смањена ликвидност друштава и њихова способност уредног сервисирања обавеза према осигураницима.

Ставка *обртна имовина* је у односу на претходну годину нижа за 4 %, а по свим појединачним позицијама ове ставке је забиљежено смањење у односу на претходну годину.

Позиција краткорочних потраживања и пласмана је нижа за 2 %, а у оквиру ове позиције, краткорочни финансијски пласмани су износили 28.962.407 КМ и по структури су представљени у наредном графичком приказу.

Из наведеног графичког приказа је евидентно да је код краткорочних финансијских пласмана обезбјеђена нешто повољнија дисперзија пласираних средстава, а уочљиво је и да пласмани у повезана правна лица чине око четвртине свих краткорочних финансијских пласмана.

Нарочито изражено смањење у односу на претходну годину од 13 % је евидентно код позиције готовина и хартије од вриједности, што је углавном последица интензивније исплате ријешених неисплаћених одштетних захтјева.

Билансна ставка *активна временска разграничења* је чинила 4,90 % укупне вриједности пословне активе исказане на дан 30.06.2007.године, а у односу на стање у претходној години у овом периоду је забиљежено троструко повећање вриједности ове позиције.

Правилником о висини и начину улагања средстава друштава за осигурање (Службени гласник Републике Српске број:116/06), који се почиње примјењивати од 01.01.2007.године, уведена су поједина ограничења код улагања средстава осигурања и омогућена континуирана контрола истих, како би се осигурало улагање средстава осигурања на принципима дисперзије ризика, ликвидности и профитабилности. Правилником је такође предвиђено разграничавање пласмана по изворима средстава, што ће омогућити одвојено праћење улагања средстава техничких резерви, средстава гарантног фонда и средстава математичке резерве осигурања живота.

У погледу анализе финансијских извјештаја и адекватног праћења улагања, отежавајућу околност представља чињеница да нови контни оквир за осигуравајућа друштва и одговарајуће билансне шеме нису донесени до 30.06.2007.године, тако да су друштва исказала билансе стања и успјеха по старим шемама, које су неусаглашене са важећим правилницима.

У наредној табели је дат упоредни преглед вриједности позиција пасиве за сва друштва са стањем на дан 30. јуна 2006. и 2007.године.

ПАСИВА

укупно за сва друштва

УКУПНО ЗА СВА ДРУШТВА		I-VI 2006.	%	I-VI 2007.	%	Индекс 2007/06
A	КАПИТАЛ (I+II+III+IV+V-VI)	74.709.696	48,30	70.496.735	42,37	94
I	Основни капитал	41.759.256	27,00	55.406.256	33,30	133
II	Ревалоризационе резерве	3.266.429	2,11	3.204.191	1,93	98
III	Резерве из добитка	19.833.400	12,82	6.824.288	4,10	34
IV	Фонд превентиве из добитка	552.385	0,36	552.385	0,33	100
V	Нераспоређени добитак	12.175.289	7,87	8.584.286	5,16	71
VI	Губитак до висине капитала	2.877.063	1,86	4.074.671	2,45	142
B	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	6.032.984	3,90	6.510.015	3,91	108
VII	Математичка резерва осиг.живота	3.934.000	2,54	5.504.000	3,31	140
VIII	Резервисања за масовне и катастр.штете	1.305.510	0,84	222.143	0,13	17
IX	Резервисања за инвестиционо одржавање	18.474	0,01			0
X	Остала дугорочна резервисања	775.000	0,50	783.872	0,47	101
Ц	ОБАВЕЗЕ	18.086.045	11,69	20.348.617	12,23	113
XI	Дугорочне обавезе	1.835.427	1,19	5.510.330	3,31	300
XII	Краткорочне финансијске обавезе	3.111.434	2,01	2.015.098	1,21	65
XIII	Обавезе за штете,премије и спец.об.	7.196.895	4,65	4.271.020	2,57	59
XIV	Друге обавезе из пословања	5.080.706	3,28	4.769.476	2,87	94
XV	Друге краткорочне обавезе	861.583	0,56	3.782.693	2,27	439
Д	ПАСИВНА ВРЕМ.РАЗГРАНИЧЕЊА	55.854.043	36,11	69.023.530	41,49	124
I	Преносна премија	33.684.249	21,78	44.508.487	26,75	132
II	Резервисане штете	19.398.466	12,54	22.216.310	13,35	115
III	Остала ПБР	2.771.328	1,79	2.298.733	1,38	83
Е	ПОСЛОВНА ПАСИВА	154.682.768	100,00	166.378.897	100,00	108
Ф	ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	9.074.058		9.648.906		106

Извор:Биланси стања друштава

Вриједност пословне пасиве свих друштава на тржишту осигурања у Републици Српској на дан 30.06.2007.године је износила 166.378.897 КМ и у односу на вриједност пословне пасиве исказану на дан 30.06.2006.године године је увећана за 8 %.

Вриједност ванбилансне пасиве свих друштава на дан 30.06.2007.године је износила 9.648.906 КМ и у односу на вриједност ванбилансне пасиве исказану на дан 30.06.2006.године је увећана за 6 %.

У структури пословне пасиве друштава капитал је чинио 42,37 %, дугорочна резервисања 3,91 %, обавезе 12,23 %, док се на пасивна временска разграничења, у којима су садржане преносне премије и резервисане штете, односило 41,49 % вриједности пословне пасиве.

Билансна ставка *капитал* је у односу на стање из претходне године нижа за 6 %, што је проузроковано значајнијим смањењем вриједности на позицијама Резерве из добитка и Нераспоређени добитак, те повећањем вриједности на позицији Губитак до висине капитала.

У поређењу са структуром пасиве у претходној години, уочава се знатно повећање на позицији основног капитала, који у односу на претходну годину биљежи раст од

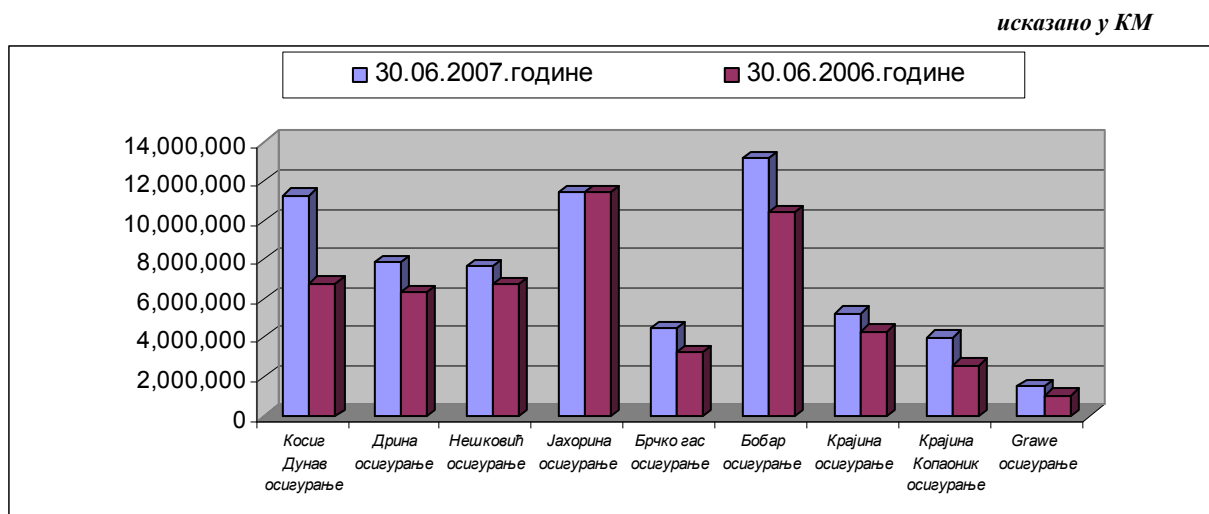
33 %, што је последица усклађивања вриједности капитала друштава са одредбама члана 49. Закона о друштвима за осигурање, пошто поједина друштва у погледу прописане потребне висине основног капитала за обављање постојећих врста осигурања нису задовољавала законски минимум.

Билансна ставка *дугорочна резервисања*, је у односу на претходну годину у 2007.години увећана за 8 %, прије свега због раста вриједности на позицији Математичка резерва осигурања живота код Grawe осигурања, која је већа за 40 % у односу на стање у претходној години.

Билансна ставка *обавезе* је увећана за 13 % у односу на стање у претходној години, прије свега због троструког повећања на позицији Дугорочне обавезе, односно четвороструког повећања на позицији Друге краткорочне обавезе. Од појединачних позиција највеће умањење од 41 % је забиљежено на позицији Обавезе за штете, премије и специфичне обавезе, што је последица интензивније исплате акумулираних обавеза по основу одштетних захтјева.

Ставка *пасивна временска разграничења* обухвата позиције техничких резерви и осталих пасивних временских разграничења и у односу на претходну годину је повећана за 24 %. Према Закону о друштвима за осигурање, формирање техничких резерви је обавезно за све уговоре о осигурању, а Правилником о техничким резервама (Службени гласник Републике Српске број 116/06), је прописано формирање шест врста техничких резерви (*резерве за преносне премије; резерве за штете; резерве за бонусе и попусте; резерве за колебање штета; друге техничке резерве и математичка резерва*). Преносна премија са стањем на дан 30.06.2007.године је износила 44.508.487 КМ и у односу на претходну годину је повећана за 32 %. Резервисане штете су износиле 22.216.310 КМ, а у односу на претходну годину су повећане за 15 %.

Стање вриједности техничких резерви исказаних на дан 30. јуна 2006. и 2007.године по друштвима је представљено у наредном графичком приказу.

5.2. Биланс успјеха

У наредној табели је дат упоредни преглед ставки биланса успјеха за сва друштва са стањем на дан 30. јуна 2006. и 2007.године.

БИЛАНС УСПЈЕХА

укупно за сва друштва

исказано у КМ

О П И С	I-VI 2006.	I-VI 2007.	Индекс 2007/06
А ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Пословни (функционални) приходи	50.486.449	51.175.939	101
Пословни (функционални) расходи	19.208.821	24.037.981	125
Бруто пословни резултат -добитак	31.277.628	27.137.958	87
Остали приходи	857.459	895.612	104
Други пословни расходи-трошкови	18.455.511	19.742.551	107
Остали расходи	5.532.539	3.383.966	61
Пословни добитак	8.245.154	4.988.126	60
Пословни губитак	98.117	81.073	83
Б ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Финансијски приходи	1.266.983	1.259.885	99
Финансијски расходи	519.995	491.413	95
Добитак из финансирања	821.213	838.234	
Губитак из финансирања	84.225	69.762	83
Ц РЕЗУЛТАТ РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ			
Добитак редовне активности	8.904.677	5.675.525	64
Губитак редовне активности	10.652		
Д ВАНРЕДНИ ДОГАЂАЈИ			
Приходи на основу ванредних догађаја	51.310	4.056	8
Расходи на основу ванредних догађаја	1.588.565	93.642	6
Е РЕВАЛОРИЗАЦИОНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Ф БРУТО РЕЗУЛТАТ			
Бруто добитак	7.367.422	5.577.168	76
Бруто губитак	10.652		
Г ДОБИТАК И ГУБИТАК			
Добитак	7.356.770	5.577.168	76
Губитак			
Х ПОРЕЗИ ИЗ ДОБИТКА	178.773	336.604	188
И НЕТО РЕЗУЛТАТ			
Нето добитак	7.177.997	5.240.564	73
Нето губитак			
УКУПНИ ПРИХОДИ	52.662.201	53.335.492	101
УКУПНИ РАСХОДИ	45.305.431	47.758.324	105

Извор: Биланси успјеха друштава

Укупни приходи друштава за првих шест мјесеци 2007.године су износили 53.335.492 КМ, па су друштва у наведеном периоду уз укупне расходе од 47.758.324 КМ, као резултат пословања исказала добитак од 5.577.168 КМ, односно нето добитак у износу од 5.240.564 КМ.

У односу на исти период претходне године, остварени укупни приходи друштава за првих шест мјесеци 2007.године су били већи за 1 % , док је раст укупних расхода износио 5 % .

У структури укупних прихода су пословни (функционални) приходи учествовали са 95,95 % , финансијски приходи са 2,36 % док је учешће осталих прихода износило 1,68 %. У односу на исти период претходне године, у овом извјештајном периоду је забиљежен раст пословних прихода од 1 %, те осталих прихода за 4%.

У структури укупних расхода су пословни (функционални) расходи учествовали са 50,33 %, други пословни расходи-трошкови са 41,34 %, остали расходи са 7,09 %, док је учешће финансијских расхода и расхода по основу ванредних догађаја било 1,23 %. У односу на исти период претходне године, у овом извјештајном периоду је забиљежен раст пословних расхода од 25 %, те других пословних расхода-трошкова за 7 %.

Исказани нето добитак је у односу на исти период претходне године нижи за 27 %. Посматрано појединачно по друштвима, сва друштва су, као резултат пословања исказала добитак, а занимљива је висина исказане нето добити по друштвима која су обављала послове неживотног осигурања. Бобар осигурање, Косиг Дунав осигурање и Јахорина осигурање који су имали преко половине тржишног учешћа, у укупно исказаној добити за првих шест мјесеци 2007.године су учествовали са свега 8 %, док су Нешковић осигурање, Дрина осигурање и Брчко гас осигурање учествовали са 84 % у укупно исказаној нето добити друштава у наведеном периоду.

6. ЗАКЉУЧАК

Имплементација новог законског оквира за тржиште осигурања у Републици Српској је ушла у другу календарску годину. Како је претходна година била углавном карактеристична по доношењу подзаконских аката, неопходних за потпуну примјену новог законског оквира из ове области, првих шест мјесеци 2007.године представљају период у коме су се стекли услови за пуну примјену закона.

У првој половини марта 2007.године је истекао законски рок у коме су постојећа друштва за осигурање била у обавези ускладити своје пословање са Законом о друштвима за осигурање, па је у наведеном периоду започео преглед достављене документације у циљу оцјене испуњености услова за издавање дозволе за рад. Због обимне документације, активности на прегледу и оцјени испуњености услова за издавање дозволе за рад нису окончане до 30.06.2007.године.Детаљним прегледом достављених аката пословне политике, правних аката и финансијских извјештаја је у значајној мјери остварена и надзорна функција Агенције за осигурање.

У овом извјештајном периоду је на тржишту осигурања пословало девет друштава, као и у претходној години, а примљен је захтјев за издавање дозволе за рад једног новог друштва.

У погледу дјелатности осигурања није било промјена у односу на претходну годину, тако да се осам друштава бавило неживотним осигурањем, а само једно друштво је обављало дјелатност животног осигурања. Власничка структура у друштвима за осигурање, у односу на стање од 31.12.2006.године, није битније измјењена изузев

промјена у Крајина Копаоник осигурању, у коме је једно страни лице стекло удио од 40 % вриједности основног капитала.

Постигнути резултати на тржишту осигурања, посматрани кроз обим остварене премије и структуру премије, представљају побољшање у односу на исти период претходне године. Међутим, остварени резултати пословања друштава су лошији у односу на прво полугодиште претходне године, прије свега због интензивнијег раста расхода у односу на остварене приходе.

Стање у погледу рјешавања и исплате одштетних захтјева, посматрано као однос вриједности неисплаћених штета на дан 30.06.2006.године и 30.06.2007.године, је значајно поправљено, мада код појединих друштава још није на задовољавајућем нивоу.

У овом извјештајном периоду су започете активности на уређењу области посредовања у осигурању, која несумњиво представља врло значајан сегмент тржишта осигурања. Након организовања полагања стручног испита за посреднике у осигурању, у наредном периоду слиједи регистрација посредника у осигурању и њихов упис у Регистар посредника у осигурању код Агенције за осигурање Републике Српске.